

Pe drumul mântuirii. Indulgențe papale în Ungaria și Transilvania în vremea Marii Schisme Apusene (1378-1417)*

JAN HRDINA

After modest attempts in the mid-14th century, the papal "politics of indulgence" experienced a considerable transformation particularly under the pontificate of Pope Boniface IX (1389-1404). Unlike his predecessors, Boniface IX manifested an unusual generosity, which was hardly a sign of his excessive confidence in the power of salvation attributed to the indulgence, but rather the consequent exhaustion of all financial sources – the indulgence was one of the most important financial resources which served him in gaining power over his opponent in Avignon and in consolidating the Papal States. Since 1378 Western Christendom had been divided and until the Council of Constance (1414-1418) it paid obedience to two or even three Popes.

This article analyses the papal letters of indulgence granted to monasteries, churches and chapels in Hungary and Transylvania at the end of the 14th century and the beginning of the 15th century, during the Great Schism of Eastern Christianity and particularly under the pontificate of the Roman Pope Boniface IX (1389-1404).

Keywords: *indulgence, ad instar indulgence, Great Schism, purgatory, Hungary, Transylvania, Rome*

În prezentarea mea doresc să ofer o viziune asupra documentelor ce conțin indulgențe papale pentru mănăstiri, biserici și capele din Ungaria și Transilvania la cumpăna dintre secolele XIV și XV, în special în vremea Papei Bonifaciu IX (1389–1404).

La veșnica întrebare a creștinilor referitoare la ce se va întâmpla după moarte și la cum poate influența omul propriul destin și destinul celor morți, s-a dat în Evul Mediu târziu un răspuns clar în cadrul unui sistem de prevedere pentru lumea de dincolo, cunoscut sub numele de indulgențe. Indulgența era o iertare de pedepsele temporare acordate pentru păcate conform unor reguli stabilite de către ierarhia bisericească (papă, episcopi). Această practică s-a manifestat începând cu secolul XI în contextul Reconquistei spaniole și s-a răspândit apoi cu ocazia cruciadelor.

Mijlocul de acordare a indulgenței era documentul de indulgență. Documentele conțin în mod uniform informația că tuturor păcătoșilor penitenți li se iartă un anumit număr de zile sau ani din penitența stabilită dacă mai întâi s-au spovedit și au primit iertarea. Se respectau totuși anumite condiții prestabilite: în anumite zile credincioșii trebuiau să viziteze o anumită

* Articol tradus din limba germană de Ovidiu Ioan.